

Uchwała Nr 43 / IV /2019
Zarządu Głównego
Stowarzyszenia Notariuszy Rzeczypospolitej Polskiej
podjęta w dniu 10.04.2019 r.

w sprawie zaopiniowania projektu ustawy o zmianie niektórych ustaw w celu ograniczenia obciążeń regulacyjnych

§ 1.

Zarząd Główny Stowarzyszenia Notariuszy RP - **postanawia** zgłosić poniższe uwagi do projektu ustawy o zmianie niektórych ustaw w celu ograniczenia obciążeń regulacyjnych (numer w wykazie prac legislacyjnych Rady Ministrów: UD 494) - dalej „Projekt”.

I. Uwagi do art. 9 Projektu wprowadzające zmiany do ustawy z dnia 14 lutego 1991 roku Prawo o notariacie.

Uzasadnione wątpliwości budzi uregulowanie trybu powoływania, odwoływania i rezygnacji zarządcy tymczasowego oraz trybu powoływania i odwoływania przedstawiciela do wykonywania praw w spółce handlowej po śmierci współnika, jedynie poprzez zamieszczenie jednego przepisu (projektowanego art. 95zl pr.not) nakazującego odpowiednie stosowanie przepisów o zarządcy sukcesyjnym, z wyłączeniem przepisów odnoszących się do zgłoszenia informacji w CEIDG. Z jednej strony zrozumiałe jest dążenie Projektodawcy do ograniczenia nadmiernego rozbudowywania ustawy o przepisy o bardzo zbliżonej treści. Z drugiej jednak strony ustalanie obligatoryjnych elementów na przykład aktu powołania albo odwołania zarządcy sukcesyjnego bądź przedstawiciela do wykonywania praw w spółce handlowej po śmierci współnika, jedynie poprzez odpowiednie stosowanie przepisów doprowadzi do znacznego zróżnicowania w tym zakresie praktyki notarialnej, co z kolei skutkować będzie pojawiającymi się w obrocie wątpliwościami co do ważności takiej czynności. Należy rozważyć jednak zamieszczenie co najmniej przepisów regulujących obligatoryjną treść aktu powołania albo odwołania zarządcy sukcesyjnego bądź przedstawiciela do wykonywania praw w spółce handlowej po śmierci współnika. W dotychczas obowiązujących przepisach ustawy Prawo o notariacie, ustawodawca przy protokole odwołania zarządcy sukcesyjnego i akcie odwołania zarządcy sukcesyjnego nie zdecydował się na odesłanie do przepisów o protokole powołania zarządcy sukcesyjnego i akcie powołania zarządcy sukcesyjnego, lecz osobno uregulował treść tych czynności. pomimo, że wykazują one więcej analogii niż instytucja zarządcy tymczasowego i przedstawiciela do wykonywania praw w spółce po śmierci współnika. W wypadku uznania zasadności powyższego argumentu Stowarzyszenie Notariuszy RP deklaruje gotowość przygotowania projektu odnośnych przepisów ustawy Prawo o notariacie.

II. Uwagi do art. 74 Projektu wprowadzającego zmiany do ustawy o zarządzie sukcesyjnym przedsiębiorstwem osoby fizycznej.

- 1) **wobec uchylenia art. 2, projektowany art. 1b w punkcie 1) i 2), powinien odwoływać się do art. 1a:**

„Art. 1b. Właścicielem przedsiębiorstwa w spadku w rozumieniu ustawy jest:

- 1) osoba, która zgodnie z prawomocnym postanowieniem o stwierdzeniu nabycia spadku, zarejestrowanym aktem poświadczenia dziedziczenia albo europejskim poświadczeniem spadkowym, nabyła składniki niematerialne i materialne, o których mowa w art. 1a ust. 1, na podstawie powołania do spadku z ustawy albo testamentu albo nabyła przedsiębiorstwo albo udział w przedsiębiorstwie na podstawie zapisu windykacyjnego;
- 2) małżonek przedsiębiorcy w przypadku, o którym mowa w art. 1a ust. 2, któremu przysługuje udział w przedsiębiorstwie w spadku;”;

- 2) **wobec uchylenia art. od 2 do 5, projektowany art. 60a w ust. 2, powinien odwoływać się odpowiednio do art. 1a, 1b i 1c:**

„2. Do udziału małżonka w przedsiębiorstwie stosuje się odpowiednio przepisy art. 1a ust. 1, art. 1b i art. 1c.”;

- 3) **art. 60b ust 3 nadać brzmienie:** „zarząd tymczasowy zostaje ustanowiony z chwilą sporządzenia aktu powołania zarządcy sukcesyjnego.”

Projektowany art. 60b ust. 3 wskazuje że zarząd tymczasowy ustanowiony zostaje z chwilą powołania zarządcy tymczasowego – jest to pojęcie niedookreślone ustawowo; o ile zarząd sukcesyjny zostaje ustanowiony z chwilą wpisu do CEIDG (art. 7 ust.1 pkt 2 ustawy) o tyle zarządca tymczasowy nie jest wpisywany do CEIDG; mając na uwadze projektowany art. 95zl ustawy Prawo o notariacie powołanie zarządcy tymczasowego będzie odbywać się na podstawie protokołu powołania zarządcy tymczasowego po sporządzeniu aktu powołania zarządcy sukcesyjnego; oświadczenie osoby uprawnionej o powołaniu zarządcy tymczasowego zamieszczone zostanie w protokole powołania zarządcy tymczasowego, lecz do powołania zarządcy tymczasowego wymagane jest również sporządzenie aktu powołania zarządcy tymczasowego; z tego względu niedookreślony zwrotu „chwila powołania zarządcy tymczasowego” należy zastąpić zwrotem „chwila sporządzenia aktu powołania zarządcy tymczasowego”;

- 4) **w art.60d ust. 1 pkt 3 nadać brzmienie:** „chwila sporządzenia aktu odwołania zarządcy tymczasowego,” por. uwagi do pkt 3) powyżej;

- 5) **w art.60j ust. 2 pkt 2) i 3) nadać odpowiednio brzmienie:**

„2) w przypadku śmierci współnika spółki z ograniczoną odpowiedzialnością – spadkobierca współnika albo zapisobiorca windykacyjny, który zgodnie z prawomocnym postanowieniem o stwierdzeniu nabycia spadku, zarejestrowanym aktem poświadczenia dziedziczenia albo europejskim poświadczeniem spadkowym, wstępuje do spółki z ograniczoną odpowiedzialnością na miejsce zmarłego współnika, a także małżonek współnika, któremu przysługuje udział w prawach z udziałów zmarłego współnika;

3) w przypadku śmierci akcjonariusza spółki komandytowo-akcyjnej albo spółki akcyjnej – spadkobierca albo zapisobiorca windykacyjny, który zgodnie z prawomocnym postanowieniem o stwierdzeniu nabycia spadku,

zarejestrowanym aktem poświadczenia dziedziczenia albo europejskim poświadczeniem spadkowym, nabywa prawa z akcji zmarłego akcjonariusza, a także małżonek akcjonariusza, któremu przysługuje udział w prawach z akcji zmarłego wspólnika.

Nieuzasadnione jest pominięcie w pkt 2) małżonka wspólnika spółki z ograniczoną odpowiedzialnością. Wspólnik spółki z o.o. i akcjonariusz powinni być traktowani jednakowo, dlatego zapis pkt 2 należy uzupełnić o małżonka wspólnika.

Ponadto zmiana ma charakter jedynie redakcyjny. Stwierdzenie nabycia przedmiotu zapisu windykacyjnego następuje w postanowieniu o stwierdzeniu spadku (art. 677 § 2 k.p.c) akcie poświadczenia dziedziczenia (art. 95f § 1 pkt 7a pr.not) lub europejskim poświadczeniu spadkowym (art. 63 rozp. nr 650/2012). Redakcja projektowanego przepisu w dotychczas proponowanym brzmieniu prowadzi do wniosku, że spadkobierca zawsze musi dysponować formalnym potwierdzeniem praw do spadku, a zapisobierca windykacyjny byłby osobą uprawnioną w rozumieniu ustawy jeszcze przed formalnym potwierdzeniem nabycia przedmiotu zapisu windykacyjnego.

W pkt 3), który odnosi się wyłącznie do praw z akcji wyraz: „wspólnika” zastąpiono wyrazem „akcjonariusza”

6) w art. 60l ust. 1 wprowadzenie do wyliczenia uzupełnić o wyraz „wspólnika”:

„Po śmierci wspólnika przedstawiciela do wykonywania praw uprawnionych w spółce może powołać:”

jest to wyłącznie zmiana redakcyjna, poprawiająca czytelność przepisu.

7) w art. 60o ust. 1 pkt 1 zwrot: „śmierci przedsiębiorcy” zastąpić, zwrotem: „śmierci wspólnika”.

Zgodnie z art. 60i przepisy rozdziału 11b stosuje się w razie śmierci wspólnika, dlatego odwołanie się do pojęcia „przedsiębiorcy” jest w tym wypadku nieuzasadnione.

§ 2.

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Podpisy członków Zarządu znajdują się na oryginale Uchwały

Za Zarząd

Paweł Orłowski

Anna Dańko – Roesler

Członek Zarządu SNRP

Prezes Zarządu SNRP

Uwagi do projektu ustawy o zmianie niektórych ustaw w celu ograniczenia obciążeń regulacyjnych

Lp.	Jednostka redakcyjna, której uwaga dotyczy	Podmiot zgłaszający	Uwaga
1.	art. 9 Projektu wprowadzające zmiany do ustawy z dnia 14 lutego 1991 roku Prawo o notariacie	Stowarzyszenie Notariuszy Rzeczypospolitej Polskiej	Uzasadnione wątpliwości budzi uregulowanie trybu powoływania, odwoływania i rezygnacji zarządcy tymczasowego oraz trybu powoływania i odwoływania przedstawiciela do wykonywania praw w spółce handlowej po śmierci wspólnika, jedynie poprzez zamieszczenie jednego przepisu (projektowanego art. 95zl pr.not) nakazującego odpowiednio stosowanie przepisów o zarządcy sukcesyjnym, z wyłączeniem przepisów odnoszących się do zgłoszenia informacji w CEIDG. Z jednej strony zrozumiałe jest dążenie Projektodawcy do ograniczenia nadmiernego rozbudowywania ustawy o przepisy o bardzo zbliżonej treści. Z drugiej jednak strony ustalanie obligatoryjnych elementów na przykład aktu powołania albo odwołania zarządcy sukcesyjnego bądź przedstawiciela do wykonywania praw w spółce handlowej po śmierci wspólnika, jedynie poprzez odpowiednie stosowanie przepisów doprowadzi do znacznego różnicowania w tym zakresie praktyki notarialnej, co z kolei skutkować będzie pojawianymi się w obrocie wątpliwościami co do ważności takiej czynności. Należy rozważyć jednak zamieszczenie co najmniej przepisów regulujących obligatoryjną treść aktu powołania albo odwołania zarządcy sukcesyjnego bądź przedstawiciela do wykonywania praw w spółce handlowej po śmierci wspólnika. W dotychczas obowiązujących przepisach ustawy Prawo o notariacie, ustawodawca przy protokole odwołania zarządcy sukcesyjnego i akcie odwołania zarządcy sukcesyjnego nie zdecydował się na odesłanie do przepisów o protokole powołania zarządcy sukcesyjnego i akcie powołania zarządcy sukcesyjnego, lecz osobno uregulował treść tych czynności. pomimo, że wykazują one więcej analogii niż instytucja zarządcy tymczasowego i przedstawiciela do wykonywania praw w spółce po śmierci wspólnika. W wypadku uznania zasadności powyższego argumentu Stowarzyszenie Notariuszy RP deklaruje gotowość przygotowania projektu odnośnych przepisów ustawy Prawo o notariacie.

2.	do art. 74 Projektu wprowadzającego zmiany do ustawy o zarządzie sukcesyjnym przedsiębiorstwem osoby fizycznej.	Stowarzyszenie Notariuszy Rzeczypospolitej Polskiej	art. 2, projektowany art. 1b w punkcie 1) i 2), powinien odwoływać się do art. 1a: „Art. 1b. Właścicielem przedsiębiorstwa w spadku w rozumieniu ustawy jest: 1) osoba, która zgodnie z prawomocnym postanowieniem o stwierdzeniu nabycia spadku, zarejestrowanym aktem poświadczenia dziedziczenia albo europejskim poświadczeniem spadkowym, nabyła składniki niematerialne i materialne, o których mowa w art. 1a ust. 1, na podstawie powołania do spadku z ustawy albo testamentu albo nabyła przedsiębiorstwo albo udział w przedsiębiorstwie na podstawie zapisu windykacyjnego; 2) małżonek przedsiębiorcy w przypadku, o którym mowa w art. 1a ust. 2, któremu przysługuje udział w przedsiębiorstwie w spadku;”;
			wobec uchylecia art. od 2 do 5, projektowany art. 60a w ust. 2, powinien odwoływać się odpowiednio do art. 1a, 1b i 1c: „2. Do udziału małżonka w przedsiębiorstwie stosuje się odpowiednio przepisy art. 1a ust. 1, art. 1b i art. 1c.”;
			art. 60b ust 3 nadać brzmienie: „zarząd tymczasowy zostaje ustanowiony z chwilą sporządzenia aktu powołania zarządcy sukcesyjnego.” Projektowany art. 60b ust. 3 wskazuje że zarząd tymczasowy ustanowiony zostaje z chwilą powołania zarządcy tymczasowego – jest to pojęcie nieokreślone ustawowo; o ile zarząd sukcesyjny zostaje ustanowiony z chwilą wpisu do CEIDG (art. 7 ust.1 pkt 2 ustawy) o tyle zarządca tymczasowy nie jest wpisywany do CEIDG; mając na uwadze projektowany art. 95zl ustawy Prawo o notariacie powołanie zarządcy tymczasowego będzie odbywać się na podstawie protokołu powołania zarządcy tymczasowego po sporządzeniu aktu powołania zarządcy sukcesyjnego; oświadczenie osoby uprawnionej o powołaniu zarządcy tymczasowego zamieszczone zostanie w protokole powołania zarządcy tymczasowego, lecz do powołania zarządcy tymczasowego wymagane jest również sporządzenie aktu

			powołania zarządcy tymczasowego; z tego względu niedookreślony zwrotu „chwila powołania zarządcy tymczasowego” należy zastąpić zwrotem „chwila sporządzenia aktu powołania zarządcy tymczasowego”;
			w art.60d ust. 1 pkt 3 nadać brzmienie: „chwila sporządzenia aktu odwołania zarządcy tymczasowego,” por. uwagi do pkt 3) powyżej;
			w art.60j ust. 2 pkt 2) i 3) nadać odpowiednio brzmienie: „2) w przypadku śmierci wspólnika spółki z ograniczoną odpowiedzialnością – spadkobierca wspólnika albo zapisobiorca windykacyjny, który zgodnie z prawomocnym postanowieniem o stwierdzeniu nabycia spadku, zarejestrowanym aktem poświadczenia dziedziczenia albo europejskim poświadczeniem spadkowym, wstępuje do spółki z ograniczoną odpowiedzialnością na miejsce zmarłego wspólnika, a także małżonek wspólnika, któremu przysługuje udział w prawach z udziałów zmarłego wspólnika; 3) w przypadku śmierci akcjonariusza spółki komandytowo-akcyjnej albo spółki akcyjnej – spadkobierca albo zapisobiorca windykacyjny, który zgodnie z prawomocnym postanowieniem o stwierdzeniu nabycia spadku, zarejestrowanym aktem poświadczenia dziedziczenia albo europejskim poświadczeniem spadkowym, nabywa prawa z akcji zmarłego akcjonariusza, a także małżonek akcjonariusza, któremu przysługuje udział w prawach z akcji zmarłego wspólnika. Niezasadnione jest pominięcie w pkt 2) małżonka wspólnika spółki z ograniczoną odpowiedzialnością. Wspólnik spółki z o.o. i akcjonariusz powinni być traktowani jednakowo, dlatego zapis pkt 2 należy uzupełnić o małżonka wspólnika. Ponadto zmiana ma charakter jedynie redakcyjny. Stwierdzenie nabycia przedmiotu zapisu windykacyjnego następuje w postanowieniu o stwierdzeniu spadku (art. 677 § 2 k.p.c) akcie poświadczenia dziedziczenia (art. 95f § 1 pkt 7a pr.not) lub

			euuropejskim poświadczeniu spadkowym (art. 63 rozp. nr 650/2012). Redakcja projektowanego przepisu w dotychczas proponowanym brzmieniu prowadzi do wniosku, że spadkobierca zawsze musi dysponować formalnym potwierdzeniem praw do spadku, a zapisobierca windykacyjny byłby osobą uprawnioną w rozumieniu ustawy jeszcze przed formalnym potwierdzeniem nabycia przedmiotu zapisu windykacyjnego. W pkt 3), który odnosi się wyłącznie do praw z akcji wyraz: „wspólnika” zastąpiono wyrazem „akcjonariusza”
			w art. 601 ust. 1 wprowadzenie do wyliczenia uzupełnić o wyraz „wspólnika”: „Po śmierci wspólnika przedstawiciela do wykonywania praw uprawnionych w spółce może powołać.” jest to wyłącznie zmiana redakcyjna, poprawiająca czytelność przepisu.
			w art. 60o ust. 1 pkt 1 zwrot: „śmierci przedsiębiorcy” zastąpić, zwrotem: „śmierci wspólnika”. Zgodnie z art. 60i przepisy rozdziału 1 lb stosuje się w razie śmierci wspólnika, dlatego odwołanie się do pojęcia „przedsiębiorcy” jest w tym wypadku nieuzasadnione.